

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ
ΤΟΜΕΑΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΠΑΤΕΡΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΑ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ

2310 996679 – 2310 996679 (fax) e-mail: kyp@past.auth.gr

ΩΡΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΔΕΥΤΕΡΑ ΚΑΙ ΤΕΤΑΡΤΗ, 12-2 μ.μ.
(ΚΑΤΟΠΙΝ ΣΥΝΕΝΝΟΗΣΗΣ)

ΒΙΟ-ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑ

Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη, όπου διαμένει μόνιμα. Είναι παντρεμένη και μητέρα. Σπούδασε Κλασική Φιλολογία και Θεολογία στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και στο Πανεπιστήμιο του Στρασβούργου. Οι επιστημονικές της έρευνες επικεντρώνονται αφ' ενός στη μελέτη της γλώσσας της Καινής Διαθήκης, της Ελληνιστικής Κοινής, καθώς και της γλώσσας των Ο', ως εργαλείου για την ερμηνεία του βιβλικού κειμένου· και αφ' ετέρου στη μελέτη του τρόπου με τον οποίο οι σύγχρονες γλωσσολογικές και γραμματολογικές θεωρίες μπορούν να υπηρετήσουν την ερμηνεία της Καινής Διαθήκης, στη μελέτη δηλαδή των νεότερων μεθόδων της Ερμηνευτικής.

ΣΠΟΥΔΕΣ – ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ

- 1979: Πτυχίο Κλασικής Φιλολογίας Φιλοσοφικής Σχολής Α.Π.Θ.
1992: Πτυχίο Θεολογίας Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.
1996: Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στον κλάδο Αγίας Γραφής και Πατερικής Γραμματείας
1998: Διδακτορικό Δίπλωμα Θεολογίας με εξειδίκευση στη Γλώσσα της Καινής Διαθήκης

ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ

- 1977-1978: Μαθήματα Παπυρολογίας και Παλαιογραφίας στο Τμήμα Φιλολογίας του Α.Π.Θ. (καθηγητής Β. Άτσαλος)
1991-1992 και 1992-1993: Μαθήματα Φιλοσοφίας στο Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας Α.Π.Θ.
1993 & 1994 (εαρινό εξ): Μαθήματα Καινής Διαθήκης και Πατρολογίας στην Καθολική Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου του Στρασβούργου (πρόγραμμα ERASMUS)
1996-1997: Μεταπτυχιακά μαθήματα για την Ελληνιστική Κοινή της

Καινής Διαθήκης στο Π.Μ.Σ. του Τμήματος Φιλολογίας
του Α.Π.Θ. (καθηγήτης Μ. Κοπιδάκης)

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑ

- 1994 - 1997: Διδάσκουσα του μαθήματος των Αρχαίων Ελληνικών στο Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας του Α.Π.Θ.
- 1997: Διδάσκουσα της Γλώσσας της Καινής Διαθήκης στο Σχολείο της Νέας Ελληνικής του Α.Π.Θ.
- 1997-2003: Μέλος Ε.Δ.Τ.Π. και Διδάσκουσα του μαθήματος των Αρχαίων Ελληνικών και των Λατινικών στο Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας του Α.Π.Θ.
- 2003-2008: Λέκτορας του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας του Α.Π.Θ. με γνωστικό αντικείμενο «Γλώσσα και Ερμηνευτική της Καινής Διαθήκης»
- 2008-2013: Επίκουρη Καθηγήτρια στο ίδιο Τμήμα με γνωστικό αντικείμενο «Καινή Διαθήκη, Γλώσσα, Ερμηνεία και Ερμηνευτική»
- 2011: Μονιμοποίηση στη βαθμίδα της Επίκουρης Καθηγήτριας
- 2013: Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στο ίδιο Τμήμα

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ

- 2006-σήμερα Ιδρυτικό και οργανωτικό μέλος του μεταπτυχιακού Σεμιναρίου Ορθοδόξου Ερμηνευτικής Θεολογίας EXEGETICUM του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας
- 2003-2010 Υπεύθυνη σύνταξης και επιμέλειας του Οδηγού Σπουδών του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας
- 2004-σήμερα Συντονιστής ECTS του ίδιου Τμήματος
- 2010-σήμερα Εκπρόσωπος προγράμματος LLP/ERASMUS και Συντονιστής ECTS του ίδιου Τμήματος
- 2009-σήμερα Μέλος της Ομάδας Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜ.Ε.Α.) του ίδιου Τμήματος
- 2010-σήμερα Μέλος της Επιτροπής Αναμόρφωσης του Προγράμματος Σπουδών του ίδιου Τμήματος
- 2011-12 Υπεύθυνη σύνταξης του Παραρτήματος Διπλώματος (Diploma Supplement) του ίδιου Τμήματος
- 2011-σήμερα Συντονιστής του προγράμματος εργασιών του μεταπτυχιακού Σεμιναρίου Ορθοδόξου Ερμηνευτικής

	Θεολογίας EXEGETICUM του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας
2012-14	Μέλος της Επιτροπής Σπουδών του ίδιου Τμήματος
2013-14	Μέλος της Επιτροπής Οδηγού Σπουδών του ίδιου Τμήματος
2013-σήμερα	Διευθύντρια του επιστημονικού κέντρου του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας του Α.Π.Θ. "Κέντρο Αποστόλου Παύλου"

ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ-ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

1993 & 1994:	Υποτροφία ERASMUS για σπουδές στη Faculté de Théologie Catholique του Université des Sciences Humaines του Στρασβούργου
1995 - 1998:	Υποτροφία εσωτερικού του Ι.Κ.Υ. για μεταπτυχιακές σπουδές στην ειδίκευση «Ερμηνεία της Καινής Διαθήκης»
2009	Εκλογή ως μέλους, κατόπιν αξιολόγησης από ειδική επιτροπή, της έγκριτης διεθνούς εταιρείας σπουδών της Καινής Διαθήκης Studiorum Novi Testamenti Societas (SNTS)

ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Καινή Διαθήκη, Γλώσσα, Ερμηνεία και Ερμηνευτική.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ

- ✓ *Γλώσσα της Καινής Διαθήκης, Γλώσσα των Εβδομήκοντα, Κοινή Ελληνιστική γλώσσα*
- ✓ *Βιβλική Ερμηνευτική, Ερμηνευτική, Θεωρίες της ερμηνείας*
- ✓ *Ερμηνεία της Καινής Διαθήκης*
- ✓ *Φιλοσοφία της γλώσσας*
- ✓ *Γλώσσα και πολιτισμός*
- ✓ *Βίβλος και Πολιτισμός*

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

Ακαδημαϊκή υπεύθυνη:

- Διευθύντρια του επιστημονικού κέντρου του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας του Α.Π.Θ. "Κέντρο Αποστόλου Παύλου", που λειτουργεί μέσα στα πλαίσια του Ερευνητικού Θεματικού Δικτύου του Τμήματος για την Κειμενική και Ερμηνευτική Εκκλησιαστική Παράδοση (Κ.Ε.Ε.Π)..

- Επιστημονική υπεύθυνη της Ημερίδας του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας του Α.Π.Θ. "Η οικουμενικότητα του αποστόλου Παύλου", Ιούνιος 2013.
- Επιστημονική υπεύθυνη του προγράμματος Διά Βίου Μάθησης του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας του Α.Π.Θ. "Studies in Orthodox Theology", Αύγουστος 2013.

Συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα:

- 2005 εξ.: ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ (ΚΕΕΠ), Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας Α.Π.Θ., επιστημονική υπεύθυνη καθηγήτρια Δ. Λιάλιου
- 2007-8: ΕΚΔΟΣΗ ΠΡΟΦΗΤΟΛΟΓΙΟΥ, Ελληνική Βιβλική Εταιρεία, επιστημονικός υπεύθυνος καθηγητής Μ. Κωνσταντίνου
- 2007 εξ.: ΕΚΔΟΣΗ ΘΕΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΕΟΦΥΤΟΥ ΤΟΥ ΕΓΚΛΕΙΣΤΟΥ, «ΔΕΚΑ ΛΟΓΟΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΕΝΤΟΛΩΝ», Ιερά Μονή Αγίου Νεοφύτου του Εγκλείστου, Κύπρος, συντονιστής εκδοτικής επιτροπής καθηγητής Χρ. Οικονόμου
- 2008 εξ.: ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΛΕΞΙΚΟΥ "HISTORICAL AND THEOLOGICAL DICTIONARY OF THE SEPTUAGINTA (HTLS)", Groupe de Recherche sur la Septante et le Judaisme Ancien, Πανεπιστήμιο Στρασβούργου, επιστημ. υπεύθυνοι καθηγητές J. Joosten και Eb. Bons
- 2009 εξ.: ΕΚΔΟΣΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ, Εκδόσεις Ψυχογιός, εκδοτική επιτροπή: καθηγητές Ν. Ολυμπίου, Χρ. Οικονόμου, π. Δημήτριος Τζέρπος, συντονιστής για την Καινή Διαθήκη καθηγητής Χρ. Οικονόμου
- 2009 εξ.: ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑΣ (Μ.Ο.Χ.Ε.), Οικουμενικό Πατριαρχείο-«Στρατηγικές Εκδόσεις Ι. Φλώρος», εκδοτική επιτροπή: καθηγητές σεβ. π. Χρυσόστομος Σαββάτος, Γ. Φίλιας και καθηγητές Ν. Ζαχαρόπουλος, Π. Βασιλειάδης, διευθυντής σύνταξης για την Καινή Διαθήκη καθηγητής Π. Βασιλειάδης

Πρόσθετες ερευνητικές συνεργασίες:

- Ακαδημαϊκή υπεύθυνη διμερούς συμφωνίας του προγράμματος Διά Βίου Μάθηση LLP/Erasmus με το Καρολίνειο Πανεπιστήμιο της

- Πράγας. Επιστημονική συνεργασία με τους καθηγητές της Καινής Διαθήκης Petr Pokorny και Jan Roskovec.
- Ακαδημαϊκή υπεύθυνη διμερούς συμφωνίας του προγράμματος Διά Βίου Μάθηση LLP/Erasmus με το Πανεπιστήμιο του Άμστερνταμ. Επιστημονική συνεργασία με τον καθηγητή της Καινής Διαθήκης και της Ιουδαϊκής και Πρώιμης Χριστιανικής Γραμματείας Jan Willem van Henten.
 - 2011 (Μάιος): Επιστημονική συνεργασία με τον καθηγητή της Καινής Διαθήκης Jan Roskovec, με επίσκεψη στην Προτεσταντική Θεολογική Σχολή του Καρολινείου Πανεπιστημίου της Πράγας στα πλαίσια του LLP/ERASMUS,.
 - 2012 (Σεπτέμβριος): Επιστημονική συνεργασία με τον καθηγητή της Παλαιάς Διαθήκης Jan Joosten, με επίσκεψη στην Προτεσταντική Σχολή του Πανεπιστημίου του Στρασβούργου..
 - 2013 (Ιούνιος): Επιμόρφωση στο ερευνητικό έργο του προγράμματος "Historical and Theological Dictionary of the Septuaginta (HTLS)" του Πανεπιστημίου του Στρασβούργου, με επίσκεψη στο Πανεπιστήμιο του Στρασβούργου, στα πλαίσια του LLP/ERASMUS. Επιστημονικοί υπεύθυνοι καθηγητές Eberhard Bons, Jan Joosten, Christoph Kugelmeier.

Μέλος και συνεργάτης επιστημονικών εταιρειών:

2000 εξ.:	Ελληνική Εταιρεία Βιβλικών Σπουδών, μέλος
2004 εξ.:	Ελληνική Βιβλική Εταιρεία, συνεργάτης
2008 εξ.:	Society of Biblical Literature (SBL), μέλος της διεθνούς αμερικανικής εταιρείας βιβλικής γραμματείας
2008 εξ.:	European Association of Biblical Studies (EABS), μέλος της διεθνούς ευρωπαϊκής εταιρείας βιβλικών σπουδών
2010 εξ.:	Studiorum Novi Testamenti Societas (SNTS), μέλος της έγκριτης διεθνούς εταιρείας καινοδιαθηκικών σπουδών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

Διδάσκει στο Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας του Α.Π.Θ.

- Ελληνική γλώσσα των βιβλικών και εκκλησιαστικών κειμένων
- Ερμηνεία της Καινής Διαθήκης
- Ερμηνευτική των βιβλικών κειμένων

Επίσης διδάσκει στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του ίδιου Τμήματος

- Θέματα Γλώσσας της Καινής Διαθήκης

- Θέματα Ερμηνευτικής της Καινής Διαθήκης
 - Η Καινή Διαθήκη και η γραμματεία της εποχής της
- Διδάσκει ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής στο ίδιο Τμήμα
- Γραμματικές και Λεξικά της Καινής Διαθήκης
 - Λατινικά Χριστιανικά Κείμενα.

Έχει διδάξει μαθήματα της Καινής Διαθήκης στα εξής ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια:

- 2011 (Μάιος): Διδασκαλία μαθημάτων της Καινής Διαθήκης στην Προτεσταντική Θεολογική Σχολή της Πράγας στα πλαίσια του LLP/ERASMUS.
- 2012 (Σεπτ.): Διδασκαλία μαθημάτων της Καινής Διαθήκης στη Σχολή Προτεσταντικής Θεολογίας του Στρασβούργου, στα πλαίσια του LLP/ERASMUS.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

Έχει δημοσιεύσει συνολικά τρεις μονογραφίες, τρεις συλλογικούς θεματικούς τόμους και δεκάδες άρθρα και εργασίες. Έχει μεταφράσει βιβλικά κείμενα και επιστημονικά έργα. Είναι, επίσης, συντάκτης λημμάτων στο "Historical and Theological Dictionary of the Septuaginta (HTLS) του Πανεπιστημίου του Στρασβούργου και στη "Μεγάλη Ορθόδοξη Χριστιανική Εγκυκλοπαίδεια (ΜΟΧΕ)" του Οικουμενικού Πατριαρχείου.

Μονογραφίες

1. *Η χρήση της Κοινής από τόν εύαγγελιστή Λουκά. Μία άδηλη ταυτότητα. Συμβολή στο ζήτημα του συγγραφέα της προς Έβραίους Έπιστολής*, Διδακτορική διατριβή Α.Π.Θ., University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2003.
2. *Ερμηνεύοντας την ειρήνη στην Καινή Διαθήκη. Σύγχρονες έρμηνευτικές προσεγγίσεις*, University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2009.
3. *Άριστεία στην προς Φιλιππησίους Έπιστολή του άπ. Παύλου*, εκδ. Πουρναράς, Θεσσαλονίκη 2012.

Βιβλία - Συλλογικοί θεματικοί τόμοι

1. *Γλώσσα και Έρμηνεία της Καινής Διαθήκης. Γλωσσολογικές και θεολογικές έρμηνευτικές δοκιμές*, University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2004.
2. *Πρίν τή Θεωρία. Προδρομική Πατερική Ερμηνευτική*, εκδ. Πουρναράς, Θεσσαλονίκη 2012.

3. *Βιβλικά σημαίνοντα και σημαινόμενα*, εκδ. Πουρναράς, Θεσσαλονίκη 2012.

Άρθρα σε Έπιστημονικά Περιοδικά και Έπετηρίδες

1. «Τά θύραθεν χωρία στήν Καινή Διαθήκη», *ΕΕΘΣ, Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας*, τομ. 7, Θεσσαλονίκη 2001, 205-232. Δημοσιεύεται, επίσης, στο *Γλῶσσα καί Έρμηνεία τῆς Καινῆς Διαθήκης* (2004).
2. «Ἡ ἔννοια τῆς λ. ἀνατάξασθαι στό Λκ Ι, Ι. Νέο φῶς στή σημασία της καί στόν τρόπο συγγραφῆς τοῦ Λουκᾶ», *Θεολογία*, τομ. 73, τευχ. Ι (Ιαν. - Ιούν. 2002), 221-244. Δημοσιεύεται, επίσης, στα *Πρακτικά τοῦ Ι' Διορθοδόξου Συνεδρίου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐταιρείας Βιβλικῶν Σπουδῶν* (Βόλος 2003) και στο *Γλῶσσα καί Έρμηνεία τῆς Καινῆς Διαθήκης* (2004).
3. «Ἡ ρητορική ἀνάλυση τῆς Γραφῆς. Σύντομη παρουσίαση καί ἕνα παράδειγμα (Λκ 9, 10-22)», *ΕΕΘΣ, Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας*, τομ. 8, Θεσσαλονίκη 2003, 159-192. Δημοσιεύεται, επίσης, στο *Γλῶσσα καί Έρμηνεία τῆς Καινῆς Διαθήκης* (2004).
4. «Ἡ ἐπιχειρηματολογία τοῦ πρώτου χριστιανικοῦ κηρύγματος γιά τήν ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ», *Δελτίο Βιβλικῶν Μελετῶν*, τομ. 21-22 (Ιαν. 2002 – Δεκ. 2003), Αθήνα 2003, 263-294. Δημοσιεύεται, επίσης, στο *Γλῶσσα καί Έρμηνεία τῆς Καινῆς Διαθήκης* (2004).
5. «Τό αἴτημα μιᾶς σύγχρονης Έρμηνευτικῆς τῶν κειμένων τῆς Καινῆς Διαθήκης στόν ὀρθόδοξο χῶρο», *Νέα Σιών*, 90, 2006, 119-131. Δημοσιεύεται, επίσης, στο *Πρίν τή Θεωρία. Προδρομική Πατερική Έρμηνευτική*, Πουρναράς, Θεσσαλονίκη 2012.

Εργασίες σε Πρακτικά Διεθνῶν και Διορθοδόξων επιστημονικῶν συνεδρίων

Έχει συμμετάσχει με εισηγήση σε εννέα Διεθνή Συνέδρια ή Συμπόσια στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό και σε πέντε Διορθόδοξα Συνέδρια, στα Πρακτικά των οποίων δημοσιεύονται οι εισηγήσεις της.

1. «Ἡ ἔννοια τῆς λ. ἀνατάξασθαι στό Λκ Ι, Ι. Νέο φῶς στή σημασία της καί στόν τρόπο συγγραφῆς τοῦ Λουκᾶ», *Πρακτικά του Ι' Διορθοδόξου Συνεδρίου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐταιρείας Βιβλικῶν Σπουδῶν* (Βόλος 2003) Δημοσιεύεται, επίσης, στο *Θεολογία*, τομ. 73, τευχ. Ι (Ιαν. - Ιούν. 2002), 221-244 και στο *Γλῶσσα καί Έρμηνεία τῆς Καινῆς Διαθήκης* (2004).
2. «Ἡ σημασιολογία της λ. ὑγιαίνω στις Ποιμαντικές Επιστολές», *Πρακτικά ΙΑ' Συνεδρίου Ὀρθοδόξων Βιβλικῶν Θεολόγων* (Λευκάδα 2003), Θεσσαλονίκη 2004, 305-333. Δημοσιεύεται, επίσης, στο *Γλῶσσα καί Έρμηνεία τῆς Καινῆς Διαθήκης* (2004).

3. «Παύλεια μετάλλαξη αρχαίων ελληνικῶν ὄρων. Ἡ ἔννοια τῆς σοφίας στόν ἀπόστολο Παῦλο», *Πρακτικά Διεθνoῦς Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου «Ὁ ἀπόστολος Παῦλος καί ὁ ἀρχαῖος ἐλληνικός πολιτισμός»*, Βέροια 2004, 191-214. Δημοσιεύεται, ἐπίσης, στο *Βιβλικά σημαίνοντα καί σημαινόμενα* (2012).
4. «Ὁ χαιρετισμός τῆς εἰρήνης στίς πρός Κορινθίους Ἐπιστολές. Συγκριτολογική καί πολιτισμική ἀνάλυση τοῦ καινοδιαθηκικοῦ χαιρετισμοῦ», *Πρακτικά Α΄ Διεθνoῦς Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου «Ἀπόστολος Παῦλος καί Κόρινθος. 1950 ἔτη ἀπό τή σύνταξη τῶν Ἐπιστολῶν πρός Κορινθίους»*, Αθήνα, εκδ. Ψυχογιός, 2009, τομ. Β΄, 477-496. Δημοσιεύεται, ἐπίσης, στο *Πρὶν τή Θεωρία. Προδρομική Πατερική Ἑρμηνευτική* (2012).
5. «Ἡ Ἐπί τοῦ Ὁρους Ὁμιλία κατά τόν ἅγιο Νεόφυτο τόν Ἐγκλειστο. Ἡ συντακτική καί ἐρμηνευτική του μέθοδος», *Πρακτικά Α΄ Διεθνoῦς Συνεδρίου, Ἅγιος Νεόφυτος ὁ Ἐγκλειστος. Ἱστορία-Θεολογία-Πολιτισμός (Πάφος, 22-26 Ἀπριλίου 2009)*, Ἐγκλειστριωτικά Ανάλεκτα 1, Πάφος, εκδ. Ι.Μ. Ἁγίου Νεοφύτου, 2010, 587-605. Δημοσιεύεται, ἐπίσης, στο *Πρὶν τή Θεωρία. Προδρομική Πατερική Ἑρμηνευτική* (2012).
6. «Τό κήρυγμα τοῦ ἀπ. Παύλου πρός τοὺς Θεσσαλονικεῖς γιά τήν εἰρήνη», Α.Π.Θ. (ἐκδ.), *Πρακτικά ΚΓ΄ Διεθνoῦς Ἐπιστημονικοῦ Συμποσίου "Χριστιανική Θεσσαλονίκη" (ΜΔ΄ Δημήτρια) "Ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ἡ ἐκκλησία τῆς Θεσσαλονίκης καί οἱ δύο Ἐπιστολές πρός Θεσσαλονικεῖς", Ἱερά Μονή Βλατάδων, 29-31 Ὀκτωβρίου 2009* (υπό ἐκδοση). Δημοσιεύεται, ἐπίσης, στον Τόμο χαριστήριο εἰκοσαετηρικό εἰς τόν Οἰκουμενικόν Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαῖον: *Εἰς μαρτύριον τοῖς ἔθνεσι*, Πουρναράς, Θεσσαλονίκη 2011, 683-695 καί στο *Βιβλικά σημαίνοντα καί σημαινόμενα* (2012).
7. «Ἡ λειτουργική καί ἐπιτελεστική ἐρμηνευτική μέθοδος κατά τόν ἅγ. Ἰωάννη Χρυσόστομο. Πρόληψη τῆς σύγχρονης Ἑρμηνευτικῆς ἀπό τήν πατερική», *Πρακτικά Διεθνoῦς Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου Τμήματος Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας Α.Π.Θ. «Ἅγιος Ἰωάννης Χρυσόστομος. 1600 ἔτη (407-2007)»*, *Θεσσαλονίκη, 22-25 Νοεμβρίου 2007*, υπό ἐκδοση. Δημοσιεύεται, ἐπίσης, στο *Πρὶν τή Θεωρία. Προδρομική Πατερική Ἑρμηνευτική* (2012).
8. «From the *arete* of the Ancient World to the *arete* of the New Testament. A Semantic Investigation», *International Colloquium "Septuagint Vocabulary. Pre-History, Usage, Reception, 14-15 November 2008*, eds. Eb. Bons and J. Joosten, *Septuagint and Cognate Studies* 58, Society of Biblical Literature, Atlanta 2011, 45-63. Δημοσιεύεται, ἐπίσης, στο *Βιβλικά σημαίνοντα καί σημαινόμενα* (2012).

9. «Ἡ ἑρμηνεία τῶν ἸΔ' Ἐπιστολῶν τοῦ ἀπ. Παύλου ἀπό τόν ἅγιο Νικόδημο τόν Ἀγιορείτη. Ἡ μείζων ἑρμηνευτική του ἀρχή», *Πρακτικά Β' Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου «Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης. 200 χρόνια ἀπό τήν κοίμησή του» (Πεντάλοφος Γουμένισσας, 3-5 Σεπτεμβρίου 2009)*, Ἰ.Μ. Ὁσίου Νικοδήμου, Πεντάλοφος Παιονίας 2011, 345-360. Δημοσιεύεται, ἐπίσης, στό *Πρὶν τή Θεωρία. Προδρομική Πατερική Ἑρμηνευτική*, Πουρναρᾶς, Θεσσαλονίκη 2012.
10. «Σχέσεις ἀλήθειας στό κατά Ἰωάννην Εὐαγγέλιο. Ὁ σημασιολογικός ἰστός τῆς λέξης ἀλήθεια», *Πρακτικά ἸΒ' Διορθοδόξου Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου «Ὁ θεολόγος καί εὐαγγελιστής Ἰωάννης. Θέματα εἰσαγωγικά, φιλολογικά, ἑρμηνευτικά καί θεολογικά τοῦ Εὐαγγελίου του»*, *Σέρρες*, 16-19 Σεπτεμβρίου 2010, ὑπό ἐκδοση. Δημοσιεύεται, ἐπίσης, στο *Βιβλικά σημαίνοντα καί σημαινόμενα* (2012).
11. «Ἑρμηνευτικές προσεγγίσεις τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Παλαμᾶ σέ κείμενα τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ὅψεις μιᾶς ἀσκητικῆς ἑρμηνευτικῆς», *Πρακτικά Θεολογικοῦ Συνεδρίου εἰς ἱεράν μνήμην καί τιμὴν τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Παλαμᾶ, ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης*, *Θεσσαλονίκη*, 12-13 Μαρτίου 2011, ὑπό ἐκδοση. Δημοσιεύεται, ἐπίσης, στο *Πρὶν τή Θεωρία. Προδρομική Πατερική Ἑρμηνευτική* (2012).
12. «The Use of the Economic Terminology in the Epistle to Philippians. Some Hermeneutical Implications», *Proceedings of the Annual Conference of the European Association of Biblical Studies: Graeco-Roman World, Thessaloniki, 8-11 August 2011* (forthcoming). Δημοσιεύεται, ἐπίσης, στό *Βιβλικά σημαίνοντα καί σημαινόμενα* (2012).
13. "The Dynamic Semantic Role of Etymology in the Meaning of Greek Biblical Words. The Case of the word ekklesia", *International Colloquium "Biblical Lexicology: Hebrew and Greek. Semantics – Exegesis – Translation"*, 9-12 *Septembre 2012*, Université de Strasbourg (forthcoming).
14. "The Semantic Evolution of the Word parrhesia through its Pragmatic and Sociolinguistics Fields", *Le vocabulaire de la Septante et son arrièrre-fond hellinistique – Das Vokubular der Septuaginta und sein hellenistischer Hintergrund*, 19–21 *June, 2013*, Bühl, Germany (forthcoming).

Συγγραφή κεφαλαίων σε συλλογικά ἔργα

1. «Ὁ 'τύπος' τοῦ Ἀβραάμ στήν Καινή Διαθήκη. Μία σύγχρονη ἐφαρμογή τῆς τυπολογικῆς ἑρμηνευτικῆς μεθόδου», Τιμητικός τόμος στον καθηγητή Ἰωάννη Καραβιδόπουλο, *Ἁγία Γραφή καί σύγχρονος ἄνθρωπος*, Θεσσαλονίκη 2007, 347-362. Δημοσιεύεται, ἐπίσης, στο *Βιβλικά σημαίνοντα καί σημαινόμενα*, Πουρναρᾶς, Θεσσαλονίκη 2012.

2. «Τά Ἑλληνικά τῶν Ἰουδαίων τήν ἐποχή τῆς Καινῆς Διαθήκης», Τιμητικό αφιέρωμα στον Ομότιμο καθηγητή Ιωάννη Λ. Γαλάνη: *Ἁγία Γραφή καί Ἀρχαῖος Κόσμος*, Πουρναράς, Θεσσαλονίκη 2010, 397-424. Δημοσιεύεται, επίσης, στο *Βιβλικά σημαίνοντα καί σημαινόμενα*, Πουρναράς, Θεσσαλονίκη 2012.
3. «Τό κήρυγμα τοῦ ἀπ. Παύλου πρὸς τοὺς Θεσσαλονικεῖς γιά τήν εἰρήνη», Α.Π.Θ. (ἐκδ.), Τόμος χαριστήριος εἰκοσαετηρικός εἰς τόν Οἰκουμενικόν Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαῖον: *Εἰς μαρτύριον τοῖς ἔθνεσι*, Πουρναράς, Θεσσαλονίκη 2011, 683-695. Δημοσιεύεται, επίσης, στο *Βιβλικά σημαίνοντα καί σημαινόμενα*, Πουρναράς, Θεσσαλονίκη 2012.

Λήμματα σε Εγκυκλοπαιδείες –Λεξικά

- ❖ Λήμματα στο "Historical and Theological Dictionary of the Septuaginta (HTLS)" του Πανεπιστημίου του Στρασβούργου (υπό έκδοση)
- ❖ Λήμματα στην "Μεγάλη Ορθόδοξη Χριστιανική Εγκυκλοπαίδεια (Μ.Ο.Χ.Ε.)" του Οικουμενικού Πατριαρχείου, Στρατηγικές Εκδόσεις Ι. Φλώρος (υπό έκδοση)
 1. «αγρός αίματος ή του κεραμέα (Ακελδαμά)», τομ. Α΄
 2. «αλληγορία», τομ. Β΄
 3. «αλληγορική ερμηνεία», τομ. Β΄
 4. «ἀνατάσσομαι», τομ. Β΄

Μεταφράσεις βιβλικών κειμένων

1. Σοφία Σολομώντος, κεφ. 1-10. Μετάφραση στη Νεοελληνική, εκδ. Ελληνική Βιβλική Εταιρεία, Προφητολόγιον: Τα λειτουργικά αναγνώσματα από την Παλαιά Διαθήκη, Αθήναι 2008, 444-445. 464-469. 470-477. 502-509. 654-659.
2. Τό κατά Ματθαῖον Εὐαγγέλιον. Μετάφραση στη Νεοελληνική, εκδ. Ψυχογιός (υπό έκδοση).

Μετάφραση ἐπιστημονικοῦ ἔργου

- ❖ Η Ελληνική της Καινῆς Διαθήκης. Γλωσσολογικές μελέτες με τη συμβολή επιγραφών και παπύρων, μετφρ. του G.H.R. Horsley, *New Documents Illustrating Early Christianity*, v. 5, *Linguistic Essays* (Macquarie University, Sydney, Australia 1989), Θεσσαλονίκη, εκδ. Α.Π.Θ., 2003.

Άλλες εργασίες

1. Βιβλιοπαρουσίαση: «Χρ. Οικονόμου, Καινή Διαθήκη και Παιδεία», *Ενατενίσεις*, 13 (Ιαν.-Απρ. 2011), περιοδική εκδ. Ι.Μ. Κύκκου και Τηλλυρίας, Κύπρος, 92-100.
2. Μεταφράσεις από την αγγλική και γαλλική γλώσσα επιστημονικών εισηγήσεων ξένων ερευνητών για βιβλικά θέματα, που παρουσιάστηκαν στο μεταπτυχιακό Σεμινάριο Ορθοδόξου Ερμηνευτικής Θεολογίας του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΣΕ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

1. "Οι καινοδιαθηκικές σπουδές στην Ελλάδα", on line www.past.auth.gr Σεμινάριο Ορθοδόξου Ερμηνευτικής Θεολογίας, Θεσσαλονίκη, Μάρτιος 2007.
2. "Το φιλοσοφικό υπόβαθρο των νεότερων ερμηνευτικών μεθόδων και η θεολογική εφαρμογή τους", Σεμινάριο Ορθοδόξου Ερμηνευτικής Θεολογίας, Θεσσαλονίκη, Ιανουάριος 2008.
3. "Θέματα Καινής Διαθήκης", Επιμορφωτικό Σεμινάριο του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας για τις εξετάσεις του Α.Σ.Ε.Π. στον κλάδο των Θεολόγων, Δεκέμβριος 2008.
4. Κριτική παρουσίαση της προβληματικής που θίγει το βιβλίο του Bruno Delorme, *Le Christ grec. De la tragédie aux évangiles* (Ο Έλληνας Χριστός. Από την τραγωδία στα Ευαγγέλια), εκδ. Bayard, 2009. Σεμινάριο Ορθοδόξου Ερμηνευτικής Θεολογίας, Θεσσαλονίκη, Μάρτιος 2009.
5. Κοινωνιολογική ερμηνευτική μέθοδος της Καινής Διαθήκης, Σεμινάριο Ορθοδόξου Ερμηνευτικής Θεολογίας, Θεσσαλονίκη, Μάρτιος 2010.
6. Τί Ελληνικά μιλούσαν οι Ιουδαίοι την εποχή της Καινής Διαθήκης;", Σεμινάριο Ορθοδόξου Ερμηνευτικής Θεολογίας, Θεσσαλονίκη, Δεκέμβριος 2012.
7. "The usage of the particle ἕως in the New Testament", The 67th Annual Meeting of Studiorum Novi Testamenti Societas (SNTS), συμμετοχή στις εργασίες του Σεμιναρίου 3: «The Greek of the New Testament», Leuven, 31 Ιουλίου - 4 Αυγούστου 2012.
8. "Examples of Christian Excellence in the Epistle to the Philippians", Σεμινάριο Καινής Διαθήκης του Τομέα Αγίας Γραφής και Πατερικής Γραμματείας του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας στο πλαίσιο εκπαιδευτικής επίσκεψης μεταπτυχιακών φοιτητών των Θεολογικών Σχολών των Πανεπιστημίου του Leuven και του Liverpool, Θεσσαλονίκη 2-3 Απριλίου 2013.

ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

ΑΡΧΑΙΕΣ: Αρχαία Ελληνικά, Λατινικά, στοιχεία Βιβλικής Εβραϊκής
ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ: Αγγλικά, Γαλλικά, μέτρια Γερμανικά